

VIATA NOASTRA

Socială, economică, literară, științifică și culturală

Redacția și Administrația:
BARNOVSCHI
 Cluj, Str. Goldiș No. 2.

APARE BILUNAR

Prețul unui exemplar:
LEI 5

SUMAR:

- Biserica slovei noastre* . V. N.
Incăutarea unui făgaș nou Dr. I. Farcu
Leat nou . . . . . C. S. Anderco
Iubire de frumos și adevăr A. E. Jordan
O mică problemă literară . D. Isac
Orașul desamăgirilor . I. I. Olteanu
Leul dela Șișești . . . . V. Ilieșiu
In ajunul Crăciunului I. Barnovschi
Dobrogea in imagini . . Șt. Banu
Amintiri in langajcazon T. Theodorini
Moscova -- Shanghai . . Saulito
Epigrame . . . . . G. Tepelea
Reverie catolică . . . . E. Câmpianu
Sportive . . . . . M. Mircea

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIATA NOASTRA

Socială, economică, literară, științifică și culturală

Biserica slovei noastre

De aici din cetatea unde odinioară românismul a fost crucificat, pentruca apoi pe orizonturi de foc să se ridice falnic tricolorul unei națiuni, pornim noi azi ca să semănăm slovă de gând nou.

Un mănunchiu de idealști, logodiți cu visarea și entuziasmul creator al tinereții, tinde să se cuminece din apa sfântă a tradițiilor străbune și să împărtășească crezul și botezul vremurilor noi.

Inregimentați într'o unitate suflătească perfectă, vom încerca cu duhul slovei noastre să altoim în ogorul destelenit al țării: Iubirea de frumos și adevăr.

In zăgazul cuvintelor, vom prinde murmurul tainic al râurilor, mireasma ierbii înrouate și răcoarea odihnitoare a pădurilor.

Din toate acestea vom închea cartea și o vom dărui ofrandă pentru marele praznic al luminii românești.

Cu gândurile îndreptate spre aceste năzuinți sublime, vom căuta din răspuțeri să promovăm tinerele talente din țară și în special cele din provincia de dincoace de munți, cari în majoritatea lor neavând până acum prilej de afirmare, s'au sbătut în anonimat.

Revista noastră a luat naștere dintr'un imperativ superior, care cerea de multă vreme o grupare a tinerilor condeie ardelenesi. Și aceasta va reprezenta un simbol și totodată un mic început de realizare.

Veniți prietenilor cu toții, veniți să ne unim cărările la biserica slovei noastre. V. N.

Pe calea dreptății

Iubirea de frumos și adevăr

de: A. E. Iordan.

„Conștiința este Dumnezeu prezent în om“ a spus Victor Hugo. Îmi reamintesc aceste cuvinte cu gândul la noianul de nedreptăți cari se comit zilnic sub privirea rece și nepăsătoare a societății, simțurile căreia au fost abrutizate de ororile recentului război. Și aceasta cu atât mai mult, că peste o săptămână sosește marele praznic al nașterii blândului proroc din Galileia.

Pe răbojul vremii a fost însemnată trecerea aproape a două mii de ani, trăite de oameni sub egida nobilei concepțiuni a Fiul Domnului: „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși“! Dar cine își mai amintește de învățăturile lui? Cine se mai gândește astăzi la conștiință sau morală? Și cine își mai apleacă urechea la nenorocirea fratelui său?..

Lumea azi e haină și plină de răutate. De mic copil și se infiltrează în suflet: „Asta e al tău — să nu dai la nimeni“. Iar când tânărul devine om matur, sufletul îi este alterat și mintea-i rătăcită, deoarece lipsește acea coeziune și armonie sănătoasă dintre spirit și materie.

Ce ar spune oare acea întreagă pleiadă de gânditori ai lumii — care ne-au lămurit înțelepciunea vieții și morții — dacă ar vedea ignoranța timpului nostru față de cartea și proslăvirea până la zeitate a desfrăului, ignoranței și inteligenții brachiale, cari decurg fatal la auto-dafeuri?...

Cred că morții s'ar ridica din morminte — după cum spune Biblia — și sfânta lor mânie ar face cu lumea de astăzi la fel cu Sodoma și Gomora. Un potop s'ar năpăstui asupra pământului îmbibat cu păcate, pentru a spăla și nimici pe toți cei vinovați.

Iar după furtună vor apare razele soarelui binefăcător. Și pe o corabie ca a lui Noe, un alt „om nou“ ar strânge toate vietățile și ar porni-o în larg spre alte meleaguri, spre o „viață nouă“, plină de credință și smerenie.

Încrucișând cele de mai sus, revista „Viața Noastră“ va căuta să se urce pe Olimp unde va putea să-și îndeplinească misiunea vestind prin tainic: Iubirea de frumos și adevăr.

Leat nou

Mă spun din vremea viselor sfidat,
Cu jocul soarelui în buza mea curgând;
De douăzeci de ori, când sângele plesnea în leat,
Intreg văzduhul ars coclea în gând.

Am fost sortit cu zămisliri în veac:
Ochi mari, lumină'n cântec și iubire.
Din forile rodirii, din soare și din leac
Crescut-am duh de primăveri în fire.

Eu darul cerului de mană și de rod,
Spiralul trecerii-mi prin humă l-am dospit.
Cu jocu'n lut al cântătoarelor norod
Alai de floare, slovă de cer a zămislit.

Și valul apelor în creștetul de munte,
Cu leatul nou în brațe dăruiț,
Ca seva'ntreagă, vie, în vinele mărunte
Azi mustuiește cântul în jertfa mea trăit.

C. S. Anderco

In căutarea unui făgaș nou

de : Dr. Ioan Farcu

Cine urmărește cu atenție și cu obiectivitate sbuciumarea tineretului nostru, își dă seama, fără prea multă efort, că acest tineret este în căutarea unui ideal, pe care nu-l are conturat precis încă și a unui conducător care să-i poată cunoaște, înțelege și îndruma spre realizarea cât mai grabnică a țelurilor lui.

Frământările tineretului de azi, nu seamănă desigur cu cele ale tineretului de ieri. Și nu pentru că acesta din urmă n'ar fi trecut și el prin frământări sufletești, ci că peste aceste frământări, comune tuturor generațiilor tinere, azi se mai adaugă o serie de probleme și de frământări cari vizează toate generațiile existente și mai ales acea care a făurit România Intregită.

Antagonismul dintre tineri și bătrâni, capătă astfel un aspect cu mult mai grav și mai complex în condițiile date, decât altădată. Societatea românească, dar mai ales tineretul, a făcut un salt prea mare dela condițiile de viață de ieri la cele de azi, ca să nu fi rămas între cele două lumi o spărtură. Acest triatus de ordin politic, social și economic este resimțit de ambele părți și el se suprapune aceluia triatus natural sau dacă vreți biologic ce există între generații în general și între bătrâni și tineri în special.

A judeca deci manifestările tineretului de azi numai prin prizma acestui antagonism biologic, este o mare eroare. A interpreta numai în bine sau numai în rău, sbuciumul și preocupările acestui tineret, este de asemenea o mare eroare.

Tineretul, ca și întreaga societate românească, trece printr'o criză morală și socială, care nu este specifică vârstei unor stări de lucruri a societății însăși. Și unul și altul caută un făgaș nou de viață, ajustat noilor condiții politice-sociale și economice, create de Unire.

Acest proces de radicală transformare a structurii societății românești este atât de clocitor, încât el depășește în proporții pe altul de aceeași natură. El depășește în esență chiar, pe autorii lui, de unde acea dezorientare și acea scăpare a frânelor societății românești, din mâinile bărbaților politici de după războiu. Cu alte cuvinte, transformările prin care trecem nu corespund unui stadiu de evoluție normală a societății noastre românești. Iată de ce, conflictul dintre generații ia aspecte violente, disperate.

Nu avem de gând să facem în aceste rânduri procesul generațiilor cari au condus după războiu destinele țării noastre. Vom nota, doar în treacăt, că ele au fost copleșite în eforturile lor, de către evenimente și că problemele cari li se puneau erau atât de grave și de complexe, încât ele depășeau cu mult puterile modeste ale lor. Astfel nu am fi ajuns la această înclăștare spasmodică a societății românești, în care ciocnirile de interese nu se rânduesc pe clase ci pe nenumărate grupulețe și chiar pe indivizi. Asta dovedește până la evidență că criza prin care trecem, a pătruns sau mai bine zis izvoarește din măruntaiele acestei societăți.

Ne sbatem cu toții cu înverșunare, în căutarea unui drum de scăpare. Din nenorocire însă, în învălmășeala asta mare, nu am găsit un punct de reper. Prin urmare, ne agățăm de toate vorbele sonore, de tot ce ne poate oferi geniul improvizației și al sterilității lucitoare. Ne lipsește suportul tradiției, deoarece am pierdut-o, sau n'am cunoscut-o. Singura realitate românească, permanentă și solidă, țărâncea, cu ca-

litățile și defectele ei, ne-ar putea sluji drept îndreptar în acest învălmășag.

Dar asupra acestui punct, părerile sunt iarăș împărțite.

Tineretul intelectual, mare parte ieșit din această pătură socială care deține virtuțile și defectele mai autentic românești ale acestei nații, a parvenit prin școală și s'a îndepărtat prin urmarea de ea. Nu vor să se ocupe de ea, fiindcă se plictisesc de ea, fiindcă noua lor formă de viață îi satisface mai mult.

A cerceta nevoile și a descoperi virtuțile țărâncii, ar însemna pentru tinerii ieșiți dela sate, a evoca un trecut sau o realitate care i-ar deprima, i-ar descuraja, i-ar plictisi. Or, pentru asta e nevoie de foarte multă răbdare, de mult optimism și de o nemărgimită dragoste față de țărânce, o identificare, fără tocmaală, cu sufletul și aspirațiunile țărâncei, renunțând la avantajii meschine ale unui parvenitism searbăd și leneș.

Dar mai presus de toate, tineretul trebuie să-și câștige curajul de a aspira la independență și de a primi riscurile ei. Mai ales riscurile ei. Trebuie combătut cu energie simțul de iobăgie, înclinația spre slugărinicia, comodă poate dar lipsită de orice atribut omenesc, de demnitate.

Un făgaș nou de viață nu se poate deschide, cu mâinile sau spiritul în lanțuri.

Cei cari dețin sau cred că dețin azi în mâinile lor destinul acestui tineret, să-și dea bine seama de acest imperativ al momentului. Tineretul trebuie crescut pentru independență în gândire și acțiune, în cadrele unei discipline lipsite de sensul teroarei, exploatării sau al profitului necinstit.

În acest scop însă trebuie create în prealabil, condiții prielnice dezvoltării și creierii unei astfel de concepții de viață în sânul tineretului, dând exemple cu fapta, nu numai cu vorba. Căci un făgaș nou de viață nu se poate crea cu profeți mincinoși.

Orașul desamăgirilor

In orașul cu domnițe multe și cu păcate

Iubirea nici-o slovă sinceră n'are în carte.

Și demult gândurile albe de cuminecare

Nu mai cresc semne de cruci, peste sărutare.

Desfrâul străpunge inima orașului ca un spin

Ochii amanților sunt roșii de minciuni și vin.

Deaceea amăgirea scrie poeme amare mereu

Și nu-i aproape nimeni de sufletul meu . . .

IOAN I. OLTEANU

In ajunul Crăciunului

O mică problemă literară

de: Dimitrie Isac

Ninge...

Fulgi grei de zăpadă cad din văzduhul întunecat, acoperind casele, pomii și străzile cu o manta albă și sclipitoare.

E frig! Și totuși oamenii se îmbulzesc în centrul orașului, luminat cu sute de becuri multicolore, unde tronează idolul copiilor Moș Crăciun.

În ritmul scârțâitului de zăpadă înghețată, lumea împetriștată defilează tumultos dealungul vitrinelor frumos împodobite și care sunt mângăiate de priviri pofticioase...

O veselie unanimă însufletește trecătorii, făcând ca râsetul să dea ecouri de plăcută rezonanță.

Iar deasupra pământului de un alb imaculat, parcă plutește un inger nevăzut, care fluturându-și aripile împărtășe fulgi strălucitori de mea...

Dar fericirea e un cadou prețios, care se dă numai la puțini aleși.

Astfel fastul sgomotos se mărginește numai la centrul orașului și străzile înconjurătoare, în timp ce la periferie domnește un contrast isbitor de întuneric, peste care aerul rece suflă o soartă crudă și neîndurătoare.

Aici, bucuria este un lucru rar cunoscut, iar fericirea aproape cu totul inexistent...

Până și Moș Crăciun a uitat pe micii copilași, cari se îmbulzesc cu ghețele și hainele rupte lângă soba cu câteva scânduri fumegânde.

Și pentru ca ironia destinului să fie și mai batjocoritoare, un patefon ruginit gârâe câteva melodii mondene acompaniate de cântecele răgușite ale bețivilor...

Seara s'a transformat în noapte, iar noaptea își urmează nepăsătoare cursul. Și soarta crudă pentru unii, părtinitoare pentru alții, își deapănă firul providențial...

I Barnovschi

Moș-Crăciun care-și va deschide zilele acestea minunata și tradiționala lui turbincă, nu va uita desigur nici pe inbitorii de slove. Vitrinele librăriilor se vor îmbogăți și anul acesta cu opere noi și cu scriitori noi. Un singur lucru va rămânea vechiu: calitatea cărților. Unele vor fi natural, bune, altele rele, dar cele mai multe vor sta în neutralitate. Evenimentul va priciuni oarecare zarvă în părțile gânditoare ale diferitelor și numeroaselor reviste. Scriitorii consacrați vor primi laude din considerație și autoconsiderație, cei noi vor fi scârmânați și la nevoe înjurați, cei neutri vor fi trecuți sub tăcere (condoleanțe!) Desnodământul va fi cât se poate da banal: criticii își vor spori încrederea în puterea lor judecătorească infailibilă, scriitorii se vor considera și pe mai departe mari dar neînțeleși. Și totul va reintra în ordine, Moș-Crăciun își va strânge boclucurile și-și va lua tâlpășița la treburile lui eterne lăsând clipei efemere aparente proporții de neobișnuință.

Cu ocazia acestor întâmplări pe cari le prevedem cu o siguranță astronomică, am vrea să însemnăm aici câteva gânduri pentru cei cari citesc cărți și mai puțin pentru cei cari le scriu. Deocamdată facem numai o introducere, mai târziu (în alte numere ale revistei) vom exemplifica și amplifica. Gândurile noastre se referă la ceace se scrie, la felul, cum se scrie și cum ar trebui să se scrie. Pentru a fi pe plan concret, să luăm o carte care se cheamă roman. O deschidem și o citim. Ca să ne placă trebuie să cuprindă o povestire pe care n'am mai citit o nicăiri. Deci povestirea, vom spune noi, trebuie să fie *originală în fond*.

Dar noi am citit înainte și alte cărți și am văzut că fiecare autor a avut un fel al său de a se exprima, a avut cuvintele lui favorite și fraze cu construcții proprii. Unele personajii ale lui Sadoveanu de ex. când e vorba să arate că nu știu ceva vor spune: „Nu putem pentruca să știm.” Formă găsită la vre-un om cu care va fi stat de vorbă autorul, undeva într'un sat de munte, poate. Deci vom observa noi, fiecare autor are un fel al său de a povesti sau descrie, este ceace se mai numește stil propriu sau *originalitate în formă*. Și de aici vom deduce că nu este îngăduit unui autor să imite pe

altul; nu ne-ar mai place fiindcă ar fi o repetare.

Un alt roman pe care îl deschidem ne înfățișează o dramă. Întâmplarea a fost așa de expresiv descrisă încât ne-a pătruns în suflet. Ne încercăm durere și compătimim eroii. Autorul a reușit să ne facă să simțim drama din carte și ne-a provocat în suflet compătimire, simpatie pentru soarta nedreaptă a personajelor. Alte personaje par'că așteptăm noi să fie pedepsite. Autorul reușește să ni le facă atât de antipatice încât simțul nostru de dreptate este jiguit. Le desaproabăm și le urâm.

Terminând cartea, o închidem și aruncăm o privire autorului. Am rămas în suflet cu o simțire profundă în urma lecturii, deci, spunem noi, acest autor are talentul de a scrie așa fel încât să ne facă să simțim și noi ceace bănuim că a simțit și el când a scris cartea. Ne simțim sufletul înălțat. Am compătimit durerea unor personaje, deci bunătatea noastră sufletească a fost turburată. Am vrut cu altele să fie pedepsite, deci simțul nostru de dreptate a fost satisfăcut. Constatăm la urmă că fără să o spună precis undeva autorul, cartea a contribuit la mărirea bunătății și simțului nostru de dreptate. Ne simțim mai dreți și mai buni, gata să înfăptuim aceste postulate ale sufletului.

Alt autor ne descrie un peisaj. Un apus de soare, melancolic. Munți, păduri, izvoare, păsări și animale sălbatice formând o unitate, o armonie. Natura în toată frumusețea ei primitivă stă în fața noastră. Sufletul ne e cuprins de ceva nedefinit. Asistăm la un mister al existenței. Taina rămâne nepătrunsă. În aspectele ei, natura ne fură, ne face s'o admirăm, ne transpune într'o lume aproape ireală atâta de frumoasă e. Ne simțim înălțați sufletește: am stat o clipă în fața Creațiunii. Și această clipă ne-a prilejuit-o un scriitor cu talent care a știut ce e frumos în natură și a știut să ni-l redea într'o formă care să ne facă să-l simțim și noi. Scrisul său e artă fiindcă prilejuești cititorului gânduri și sentimente frumoase, iar el are talent fiindcă deține mijloacele de a ne face să simțim frumosul.

Noi vom deduce de aici că un scriitor talentat trebuie să aibă două calități: una pe care am numi-o *inteligența talentului* adică cea sen-

sibilitatea care știe să se impresio-
neze de frumos, care știe să aleagă
frumosul din fapte și lucruri și
cealaltă este *dorul expersiei*, dorul de
a ne putea împărtăși și nouă citito-
rilor lumea de simțire frumoasă din
momentul inspirației sale.

Rămânem deocamdată la aceste
două condiții esențiale ale talentului
cari ar putea totuși fi considerate
prea stricte întrucât există scriitorii
și opere consacrate cari se abat dela
ele. Nu poată însă exista — credem
noi — nici o operă care să le
contrazică și totuși să mai continue
a fi artă.

O altă condiție pe care am mai
pretinde-o unei opere este să aibă
adâncime de concepțiune.

Dacă se poate recunoaște scrierilor
contemporane o oarecare originalitate,
noutate în formă, în schimb le lip-
sește în marea lor majoritate ceea ce
se poate numi *adâncime*. Scrisul e
la suprafață, ușor. Rar există carte
care să reziste a fi citită a două
oară. Se crede că e destul să în-
găimi fraze cu suficientă claritate
gramaticală pentru a putea scrie și
e destul să velatezi o povestire cu
oarecare grad de originalitate pen-
tru a deveni romanicer. S'a uitat că
fondul unei scrieri trebuie să cup-
rindă ceva mai mult decât reese
dintr'o frază sau dintr'o pagină.
O operă literară trebuie să spună
spiritului nostru ceva ce nu se află
scris nicăeri în interiorul ei. Din
ea trebuie să se desprindă o preocu-
pare răscolitoare de adâncuri în
mintea și simțirea cititorului. Toria
unei srieri stă în ceea ce nu este
spus în ea. Valoarea unei lucrări
literare nu stă în gradul de „dis-
tracție“ de „plăcere“ pe care i l-a
procurat cuiva în timpul cititului.
Aceasta este o calitate necesară a
formei: literatura au trebuie să pre-
supună o sfortare de înțelegere așa
cumar cere-o o operă de filosofie sau
o problemă ee matematică. Carac-
terul intuitiv al formei este de im-
portanță primordială, dar adevă-
rata valoare a ei constă în intensi-
tatea și durata *luminii* pe care ne-a
aprinso în suflet.

O operă literară este un drum
spre o altă lume. Lectura ei implică
o transpunere nu atât în viața și
orizonturile persoanelor din ea —
cari nu sunt decât mijloc — ci o
transportare într'o lume cu mult
superioară acesteia chiar. Rostul
adânc al ei nu este nici povestirea
însăși, nici forma, ci deslănțuirea în
sufletul omenesc a unor simțiri și
probleme spirituale pe cari viața

zilnică le ține încătușate. Rostul ei
este să pună omul în fața înfinitului
din el și din afară de el, să-l pună
în contemplație, să-i deschidă drum
imaginației, să scoată spre larguri
lumea de simțire necunoscută de
nimeni pe care o ascunde în peste
fiecare suflet omenesc.

Talentul este mai mult decât darul
de a povesti, de a reda ceva într'o
formă adevărată. Talentul este
instinctul care duce la frumos, care
dintr'o singură mișcare contopește
sufletul cititorului cu licăririle fru-
mosului. Opera de talent este aceea
care a deslănțuit dealungul coarde-
lor noastre sufletești simfonia gân-
durilor și sentimentelor mari. Aceasta
este ceea ce în primul rând și în
mod necesar cerem noi unei bune
opere literare.

Se întâmplă însă un lucru curios.
Noi am observat citind literatura
că un scriitor nu scrie oricum. El
nu vorbește o limbă de mahala nici
nu întrebuințează cuvinte luate din
graiul birjăresc, cu atât mai puțin
de acele pe cari le pronunță bețivii
când intră în conflict cu felinarele.
El întrebuințează cuvinte alese, cu-
vinte de bun gust, cu finețe și fru-
mușețe în ele. Și numai acestea ne
plac. Fiindcă de când e lumea au
fost anumite lucruri cari au plăcut
omului și numirea lor ne e plăcută
oricând, iar altele i-au produs
repulsie și cuvintele cari le de-
numesc nu sunt frumoase. Deci —
zicem noi — scriitorii vor trebui să
țină seamă de asta pentru a nu
jigni acel simț al nostru care a îm-
părțit lucrurile și faptele în urâte și
plăcute. O operă de artă este o
expresie a frumosului care pentru
a putea fi realizat cere o a nume
formă și mai ales un *anume ma-
terial*. E înafară de orice îndoială
că el nu se realizează prin cuvinte
cari evocă mirosuri urâte, lucruri
murdare și scene vulgare. Acestea
nu sunt mijloace de creație în artă.
Atâta vreme cât vom avea înaintea
noastră „Lucefărul“ lui Eminescu,
fermecătoarele balade ale lui Coșbuc
și graiul în care și-au realizat mi-
nunatele povestiri și descrieri de
natură Creangă și Sadoveanu, noi
refuzăm de a admite cu material de
creație vocabularul de gust inferior
și scenele de inspirație vulgară pe
cari le întrebuințează unele puzeze
în literatura noastră contemporană.
Nici chiar când au talent!

Și cu aceasta deabia am intrat în
subiect.

D. Isac.

Leul dela Șişești

La granița de Vest, în cetatea
Sătmarului, unde a curs atâta sânge
pentru descătușarea din lanțurile
robiei milenare, s'a ridicat un bronz
care eternizează pe marele și neîn-
fricatul luptător **Vasile Lucaciu**.

Viața acestui martir al Ardealului,
a fost o sinteză de curaj și faptă
românească. El a sfidat și a primit
cu fruntea ridicată, orice pedeapsă
dată pentru lupta deosebiri noastre
de sub tutela maghiarismului asup-
ritor.

„Leul dela Șişești“ a fost martirul
în care vibrau durerile Ardealului
încătușat. Prin glasul său sguđuitor,
el dinamiza masele ardelenesti,
predicându-le ca un adevărat apostol,
*iubirea de neam și dragostea de
libertate*.

„Cântă mierla prin păduri
Rob e Lucaci la Unguri“...

... Așa începe doina ce-a fost
cântată în vremuri de restriște, de
falnicii români ai ținuturilor sătmă-
rene. Vasile Lucaciu era idolul ro-
mânismului subjugat. Ca un fulger
s'a ridicat pe boia istoriei ardelen-
esti, zdrobind cu bărbăție toată
batjocura la care a fost supus po-
porul român de dincoace de Car-
pați.

În fața măreței statui, care este
un simbol al *Unirii eterne*, ne ple-
căm cu smerenie sufletele noastre și
aducem prinusul de recunoștință
acelor cari și-au dat obolul lor pen-
tru închegarea în bronz, a eroului
dela Șişești.

VICTOR ILIEȘIU.

Epigrame

Hronică

*Multe pacoste venit-au
Peste capul țerii iar
Tot rezbeleri, jafuri, crime
... Si - apărut - au „Cuget clar“*

Tablou clujan

*Lupoica - și zice cu durere
Uitându-se spre primărie:
Am și eu doi sugaci, nu-i vorbă
Dar ea sărmana peste-o mie!*

GABRIEL ȚEPELEA

Acolo unde a fost Rusia

Moscova—Shanghai

de: Saulitto

Măcelul care s'a abătut asupra Europei în anul 1914. a fost urmat de mari și grele suferințe, pe care au trebuit să le ispășească fiecare popor în parte.

Cea mai crâncen lovită poate, a fost vecina noastră dela Răsărit, asupra căreia s'a abătut un cataclism care a zdruncinat din temelii întreaga orânduire a vieții marelui popor rus.

Biserici au fost date pradă flăcărilor, slujitorii Domnului au fost răstigniți pe altarul credinței, copiii aceluiaș tată se tăiau în săbii, fecioare curate au căzut pângărite de către bestia cu chip de om și într'un ureș sălbatic — mii și zeci de mii de oameni s'au ales cu viețile zdrobite!

Multe case au ars și multe familii au fost distruse. Iar destinul crud a făcut ca o mulțime de locuitori să-și părăsească vatra părintească și cu desăgii în mână să apuce calea tristă a pribegiei.

În rândurile ce urmează, vom schița un caz dintre multe altele...

*

Moscova. Anul 1917.

Balul garnizoanei. Pe front în timp ce soldații ruși s'ar servească drept „carne pentru tun“, aci ofițerii superiori și femeile luxos îmbrăcate se țin într'un lanț de chefuri și petreceri. Pe deoparte sângele curge șiroaie, iar pe de altă parte șampania se consumă ca niciodată...

Dar în ciuda acestei monstruoase realități, inima tresaltă la melodia unui vals duios, în al cărui ritm pe rechi perechi se înlănțuiesc, iar picioarele se învârtesc amețitor pe parchetul lucios. Piept lângă piept, suflul începe să bată în unison. Și atunci privirile se adânc în orbita ochilor umeziți, la lumina cărora se aprinde flacăra sfântă a iubirii...

Astfel se face cunoștința între văduva unui ofițer Olga Petrovna și cpt. Alexandru Repin, cari se simt atrași irezistibil unul către altul. În inima lor a înflorit primăvara...

Dar chiar în aceiaș seară Olga pleacă în Siberia, unde are de aranjat câteva chestiuni de ordin administrative moșiei sale. Cu inima grea se desparte de Alexandru și mai ales de copila ei Maria în etate de 5 ani, pe care o lasă în grija dădacei. Trenul se pune în mișcare, roțile încep să gonească într'un ritm cadențat, iar destinul își deapănă firul...

Revoluția. Soldații dezertează, muncitorii ies pe străzi în sunetul împușcăturilor și sângele se revarsă din belșug pe câmpiile fără de hotar ale Rusiei...

Intr'o gază îndepărtată, soarta încrucișează iarăși căile Olgei Petrovna și Alexandru Repin. Prima e în

căutarea copilei, iar al doilea luptă în rândurile ofițerilor rămași credincioși Țarului.

Împreună încearcă să se ascundă de bandele însetate de sânge, dar sunt descoperiți și Repin este arestat. Conducându-l la zidul de execuție, e scăpat de colegul său Smirnov care de formă a trecut în rândurile revoluționarilor. Tot de el este ajutat să fugă și Olga, care se refugiază în China,

Shanghai. Anul 1930.

Refugiații ruși trec prin întreaga gamă a suferințelor omenești, hărăzită tuturor celor fără de țară... Oameni, cari înaintea duceau o viață plină de plăceri, gustau acum din paharul plin cu amarul vieții în goană după un cadru de pâine.

Au trecut 13 ani. Vitregia vremii a săpat urme adânci în înfățișarea eroilor noștri pe cari îi găsim cu obrazul încrustat de suferință și părul albit de noianul grijelor, specific „vieților zdrobite“.

Pe Olga Petrovna o întâlnim într'un cabaret de mână a două, cântând îmbrăcată în haină neagră și cu ochii împânjeniți de lacrimi: „Inima-mi jinduește după iubirea ta“.

Dar... vechile „cheminée“ au dispărut, iar „civilizația“ înaintea victorioasă. Și cântecul trist al vremurilor trecute este șters din program, locul fiindu-i ocupat de două tinere girls cari culeg aplauze furtunoase — dansând înaintea publicului cu picioarele goale...

Pierdută, cu geamantanul în mână, Olga iese în stradă, unde dă peste brațul ocrotitor al vechiului și devotatului prieten, Smirnov. Dragostea lui însă o refuză, deoarece inima ei a rămas credincioasă lui Alexandru.

Astfel ea se retrage între pereții unei camere mobile, ferindu-se de oameni și purtând dorul copilei ei pierdute...

Ziua învierii Domnului Iisus Christos.

Întreaga colonie rusească a venit în biserică cu lumânările aprinse și ascultă cu evlavie slujba religioasă. În aer plutește un miros de tămâie, făcând ca sufletele credincioșilor să fie cuprinse de o pietate sfântă și totuși melancolică, aducându-și aminte de viață de odinioară...

„Hristos voscres“ întonează bărbătește un cor al cazacilor dela Don. Și printre ei Olga Petrovna îl recunoaște pe fostul Căpit. Alexandru Repin, obiectul atâtor nopți de dor și nostalgie.

Ochii împânjeniți cu lacrimi de fericire îl recunosc. El este! Cel mult așteptat! și un leșin binefecător o

descarcă de năvala sentimentelor cari de cari mai radioase . . .

Se sărută de trei ori, conform unei vechi tradiții. Afară soarele strălucește, primăvara înflorește, totul radiază de fericire.

Însă fericirea nu durează mult, căci o dureroasă desamăgire vine s'o lovească crâncen: bărbatul s'a logodit într-o timp cu alta și — vai, ce soartă bizară — tocmai cu Maria, fiica pierdută a Olgei, azi o tânără

față de toată frumusețea. Numai cine a trăit, poate să-și închipuie aceeași tragedie, care cu toată măiestria literelor, nu va putea fi redată niciodată în cuvinte.

Însă mama — rămâne mamă! Și Olga Petrovna rămâne pe peronul gării alături de Smirnov, în timp ce trenul pleacă ducând cu el pe Alexandru și Maria, care nici nu știe că și-a regăsit mama, care și-a sacrificat pentru dânsa fericirea întregii ele vieți . . .

Saulitto.

Reverie catolică

*In orașul tău de munte
Cu liniștea extra urbană,
Cu ziduri vechi, medievale
Și o mănăstire franciscană . . .*

*Mi-am rătăcit monotonia
Și calmul primului popas,
În drumul trist, spre utopia
Speranțelor, ce mi-au rămas.*

*Era o toamnă 'ntârziată
Cu grai de aduceri aminte,
Cu crizanteme în ferestre
Și crizanteme pe morminte*

*In nopțile cu ceață albă
Și cu argint de lună plină,
Cânta pe uliși numai dorul
Cu vagi accente în surdină.*

*Atunci te-am cunoscut pe tine
Ispita marilor plăceri,
Mirajul zilelor de mâine,
Uitarea zilelor de ieri . . .*

*A fost un ceas de nebanie
Și de dorință împlinită;
Cânta un cor în mănăstire
,Și nu ne duce în ispită . . ."*

*Azi, amintirea doar mă leagă
De orașul tău catolic,
Iar vântul parcă-mi amintește
Un basm cu înțeles simbolic.*

*Sunt un exclus al fericirii
Un pelegrin, pe care'l cheamă
Orașul cu boltiri de piatră
Și mănăstirea franciscană.*

EMIL CÂMPIANU.

Dealungul Dunării

Dobrogea în imagini

Imediat ce vaporul depășește al treilea cot ce-l face Dunărea dela punciul Ceatal, privirea ți-e oprită de unul din specificile orașe dobrogene, Tulcea.

Întreaga panoramă a orașului se desfășoară în formă de evantai, predominantă la unul din capete de falnicul monument al Dorobanților Români, situat pe o colină de granit a vechilor munți dobrogeni.

La sosirea vasului în port, în jurul debarcaderului se imbulzește un mare număr de localnici, privind curioși la noii sosiți.

Nici n'ai apucat bine să pui piciorul pe pământul dobrogean, și ești asaltat din toate părțile de numeroși copii turci, cari își oferă serviciile, dar prin zelul lor îți periclitează câteodată echilibrul . . .

Orașul se prezintă sub un aspect oriental, mai ales Vinerea seara, când geamia e feeric luminată, și credincioșii prosternați ascultă cu evlavie rugăciunile preotului lor.

Singurele locuri vrednice de văzut, sunt Piața de sub coloane, construită în stil oriental și mărețul monument al Dorobanților Români, ridicat în amintirea eroilor căzuți pe câmpul de luptă dobrogean. Dar care monument a fost distrus în timpul retragerii armatelor bulgare și aruncat în Dunăre.

Datorită gospodăriei părintești și a spiritului naționalist al actualilor edili, a fost reconstituit, ba mai mult chiar — înzestrat cu un parc de toată frumusețea — loc de predilecție pentru recreare.

Dela poalele monumentului — la care te conduce o șosea în serpentină — ochiul îmbrățișează dintr-o singură privire grandioasa priveliște a Tulcei.

Aerul plin de miresmele florilor din parc, îți îmbată simțurile, făcându-te să uiți pentru un mo-

ment sbuciumul sufleteș. Dar . . . sirena unui vas geloasă pe calmul naturii, în sunete stridente te trezește din visare, îndemnându-te să-ți îndrepti pașii din nou spre viața sbuciumată și haosul orașului.

Șt. Banu

SPORTIVE

Promovarea sportului românesc

Cele câteva rânduri pentru început, vor arăta care va fi atitudinea noastră față de mișcarea sportivă. O spunem dela început! Vom fi adepții sportului românesc în adevăratul înțeles al cuvântului, și vom lupta pentru afirmarea lui.

Aici nu este locul să înșirăm întreaga gamă a rezultatelor obținute în cursul unei săptămâni, lucrul acesta îl fac ziarele de, și fără specialitate. Noi vom înregistra doar rezultatele semnificative cari pot să arate progresul sau regresul sportului românesc.

Astăzi când sportul a devenit instrument eficace de propagandă națională, trebuie să urmărim cu toate puterile promovarea elementului autohton, care să ocupe locul ce i se cuvine de drept și de fapt.

Lipsește doar înțelegerea conducătorilor cari nu încurajează și nu dau ocazie de afirmare elementului românesc fiindcă, spun ei, „n'au rutină". Asta este starea actuală, și noi vom pune umărul alături de cei cari luptă pentru sportul românesc.

Deacea să nu mire pe nimeni faptul că vom sublinia numai și numai activitatea sportivă românească. Și încă ceva! Nu vom face regionalism.

M. Mircea.

Amintiri în langaj cazon

de : Theodor Theodorini

— „Atenție! Soldații Tomescu Ștefan și Stancu Balâc din Diviziunea de Mare Sulina, vor pleca pe-depsiți disciplinar la Insula Șerpilor pe timp de trei luni!“ ceti pe raportul de zi sergentul Dona.

Eu, simțindu-mă cu băzoiul pe căciulă, eșii din front și salutai în semn de înțelegere. La fel făcu și Stancu, un băiat slăbănog și mucalit, care când era liber cântă din ghitară, iar când era pilit îi plăcea s'o facă pe trubadurul infuriat.

Măi Stancule, unde oi mai fi, pe ce meleaguri îți mai porți pașii tăi vagabonzi? Nu pot uita momentul când la întrebarea dlui cpt. Ionescu ai răspuns cu un aer de șăgalnică superioritate: Trăiți d-le căpitan, sunt de meserie fumător și ca ocupație laterală inspector de buzunare la N. F. R. Il văd parcă și acum cu gulerul mantăii ridicat, cu bereta pe ureche, netezindu-și cu un gest distrat mustața lui rară de guzgan, pârilită în parte de țigări.

Cu privirea ne luăm rămas bun dela tot ce ne inconjoară cu gândul că mâine vom devora delicioasa papară din Insula Șerpilor. Și aceasta din cauză că unul dintre noi era prea bun cunoscător de vinuri, iar celălalt un prea bun adept.

Buzunarele fiindu-ne apăsate de greutatea pitacelor agonisiți cu multă greutate, ne-am repezit în oraș pentru a face unele cumpărături, necesare vieții noastre de Robisoni forțați ai secolului XX, și anume câteva pachete de tutun din ce l ce fumează Negusul pe timp de ploaie, câteva andrele și un musor cu ață multicoloră.

După ce terminarăm de făcut catrafusele mai rămânându-ne un pic de timp liber, ne-am îndreptat pașii către dugheana lui Barba Vanghele, om bun și cu suflet ales, preot de elită al zeului Bachus.

Luarăm loc la o masă, păzindu-ne nădragii ca nu cumva să facă cunoștință cu un cui sau vreun colț de tablă, întrucât mobilierul „elegantului“ salon contingent cu biata bunică care de mult dădu-se ortul popii, a fost cârpit cu multă milă de noul stăpân.

Pe peretele din dreaptă trona o pictură veche și soioasă, reprezentând pe Papuc Vodă cu o stacană plină cu bere, a cărui mâner dispăruse de mult odată cu tâncuiala, iar în mâna cealaltă un falnic drapel grecesc.

Comandarăm cel mai pișcător vin. Stam ca doi muți, uitându-ne lung la Barba Vanghele, la butoaie sau la sticlele din raft, care ne făceau cu ochiul imbiundu-ne să le mângâiem...

Dar vinul desleagă limba leatului meu Stancu, care arătând imaginea de pe perete a lui Papuc Vodă, îmi povestește între două sughițuri pornite din adâncul

bojocilor, că acesta seamănă leit cu Nastase Făsui din Bălăbănești de meserie stingător de rachiu, pe a cărui față o îndragostise nebunește. Dar în toiul idilei, dulcinea începu să se lingă pe bot cu dascălul din sat, plecând apoi într'un alt cătun megieș, cu tot calabalăcul ei.

Se făcuse aproape întuneric și Stancu Balâc își tot holba ochii dându-i din când în când peste cap și uitându-se la Papuc Vodă ca vițelul la poartă nouă. Văzându-l astfel, mă pufni un răs cu istericale, de făcusem toată lumea să întoarcă capul înspre masa noastră. El bodogăni ceva și începu să lălăiască un cântec de pe timpul lui Mița Biciclista și care se isprăvea cu refrenul :

„Bea fârtate ce mai stai
Dacă vrei să intri în rai.
Sfântu Petru te-o întreba,
Ce ai pilit în viața ta.
Pelinași — o putinea,
Drăgășani — o bute grea.“

Dar veselia ne-a fost curmată de doi gealați, cari au venit să ne conducă sub umbrele până la poartă dormitorului cu zăbrele. Adică mă înțelegeți, ne prea luasem cu luleaua neamțului.

*

N'ași putea spune cum am ajuns la cazarmă și nici cum am dormit în seara aceea. Aveam o ceață pe ochi și cu toți ochelarii din lume — chiar cu a șarpe-lui cu ochelari — pun pariu că nu ași fi văzut mai bine. Ne-am așternut zgârcenăul și ne-am invălit cu clănțănăul și am tras o soileală până dimineață.

În zorii zilei, am fost conduși la malul Dunării, spre pontonul Comisiunii Dunărene, unde ne aștept pilotina Hirondelle, care face curse regulate lunare într Sulina și Insula Șerpilor.

Tăbărcirăm tot bagajul și alimentele primite pe două luni de zile la mica navă care sforăia și vărsa nori de fum. Umblam forfota încolo și încoace, ajutând și lui Nea Vasile poreclit „Cârnu“ deoarece avea nasul cât o mărgică. El era fanaragiu la insula și trebuia să schimbe pe un altul care își îndeplinise stagiul de trei luni.

Când totul fu gata, sirena vasului anunță plecarea și în duduitul mașinilor pornirăm cu viteză pe canalul Regele Carol II, care duce spre mare. Iar în jurul vasului un pâlț de pescăruși se rotâiau țipând, urându-ne parcă „drum bun“.

Dar... peripețiile pe Insula Șerpilor într'un număr viitor.

O carte nouă despre „Junimea“

Bibliografia junimistă înregistrează o nouă contribuție pentru cunoașterea mai apropiată a acelor figuri culturale, care au format la Iași, grupul Junimii.

Este vorba despre valoroasa și substanțiala carte: Figuri din „Junimea“, tipărită, anul acesta, în editura „Bucovina“ din București.

Autorul, d-l C. Săteanu, el însuși un fiu al Iașului junimist, este un talentat și distins ziarist, cunoscut publicului din activitatea desfășurată în paginile ziarelor: Adevărul, Viitorul, Dreptatea, Argus și a revistelor: Pagini Literare, Adevărul literar și artistic, Lumea Liberă etc.

Dar d-l C. Săteanu mai este și un priceput și fecund traducător din rusește și nemțește. D-sa a tradus în limba română scriitorii iluștri ca: Eulenberg, Șalom Alechem, Merejkovsky, Gorki, Cirikov, Aurnheimer, Albini, Wartenburg.

În data aceasta, d-l C. Săteanu ne dă o lucrare de istorie literară, frumos gândită și care, ceea ce e de o deosebită importanță, lămurește unele chestiuni, asupra cărora persistă încă diverse echivocuri. Un exemplu: atitudinea lui Maiorescu față de boala lui Eminescu.

Din nefericire, spațiul nu permite o analiză mai amănunțită a documentelor și informațiilor inedite, referitoare la mișcarea junimistă. O vom face poate cu altă ocazie.

Deocamdată însemnăm din cuprins următoarele capitole I Citiții Societății: T. Maiorescu, I. Negruzzi, P. P. Carp, T. Rosetti și V. Pogor. II. Corifeii Junimei: Pe lângă cei citați mai sus: V. Alexandri, M. Eminescu, I. Creangă, V. Conta, A. S. Xenopol, Gh. Pascu, I. Slavici. III. Poreclele junimiștilor și III Momente vesele la junimea,

Cronicar.

Poșta redacției

Cu prilejul Crăciunului, revista „Viața Noastră“ urează cetitorilor serbători fericite!

*

Din cauza aglomerației de material, unele articole ale colaboratorilor noștri n'au putut fi inserate în acest număr, urmând a fi publicate în cel viitor.

Nostalgie

Afară din sat pe o muchie din deal
Cinci case răslețe și zece țigani,
Călesc din mizerie și vis un ideal
Nostalgic prin plete trec ani după ani.

— — — — —
li văd cum stau noaptea la focuri
[tăcuți
Enigme 'mpetrite cu pipele 'n dinți
De mulți neînțeleși, de alții temuți
Iși bat joc de timp și n'au năzuinți.

Câmpeni.

Nicolae Robescu

În memoria maestrului Cincinat

Acum câteva săptămâni s'a ridicat la cimitirul „Bellu“ din Capitală un bust în memoria răsfățatului poet și epigramist Cincinat Pavelescu.

D. I. Valerian, directorul apreciatei reviste „Viața Literară“, publică în ultimul număr de pe Decembrie, un editorial despre fostul maestru Cincinat.

Reproducem următoarele:

Gestul pios, al Primăriei Municipiului București de a inaugura momentul poetului dela Belu ne-a rechemat din sahara amintirii chipul de medalie al lui Cincinat Pavelescu. Am privit în jur și ne-am dat seama că golul lăsat în urmă este departe de a se fi împlinit. Din lumea lui de neguri, chipul surzător ne privește tot așa de viu, transfigurat ne adâncă umanitate, ca și altădată.

A fost Cincinat, nu numai un marchiz încorigibil, al poeziei cu ciorapi de mătăasă și perucă pudrată, care a străne în fagurale sufletului său toată verva scânteietoare a epocii sale, dar mai presus de toate, a fost un om adevărat, — și-a iubit semenii și a crezut până la sfârșit în ei cu toate desamăgirile îndurate. Alături de opera sa apreciabilă ne lasă mai ales această perlă prețioasă: omenia.

Cine nu a trăit în preajma lui Cincinat, — sau cel puțin nu l-a auzit vreodată declamând inspirat versuri sau improvizând cu o vervă diabolică, nu și va putea imagina nici într'un chip cât de minunat se completa poetul cu opera sa. Și-a servit poezia cu pasiune și a luptat din răzputeri ca să o impue, — fie în numeroasele șezători prin țară, — fie în saloanele aristocrate.

De doi ani Cincinat nu mai este între noi dar în urma lui versurile atât de sugestive ne vor răsări în cale când nu ne-așt ptăm, luminând pe ecranul amintirii din cealaltă lume chipul blândului poet:

„Nu știu dac'am suferit
„N'am fost sărac, n'am fost bogat.
„Am și uitat, am și iubit;
„Am iubit, am și uitat.

Ciudățeniile oamenilor celebri

Rossini compunea numai în pat. Meyerber și Proust nu puteau să lucreze decât ziua, cu perdele trase, la lumina lămpii.

Genialul Schiller, când scria — ținea picioarele în apă rece, din care cauza i s'a tras moartea.

Ibsen nu putea scrie decât dacă avea în fața sa jucării.

De azi pe mâine...

Din inițiativa unui distins profesor universitar și în același timp mare sportman, a luat naștere într-o facultate din Cluj o secție turistică, numită „A. T. A. C.“

Această secție turistică de facultate, vine ca o ușurare a vieții monotone și plină de o atmosferă rea orășănească pentru o studenție dornică de aer curat și multă sănătate.

Exemplu bun și pentru amatorii din celelalte facultăți.

Ită! Vin și sfintele serbători cu bucuriile și durerile lui.

Cu aceste serbători se termină și un an de realizări economice, sociale și culturale și cu mari realizări pentru viitorul unui neam, a unei noi generații de tineri cu pieptul de fier.

Oare ce va mai aduce acest Moș Crăciun îmbrăcat azi în oțel?... Vom vedea. A. C.

Abonamente:

Lunar 20 lei, 6 luni 150 lei, 1 an 300 lei.

Autorități și instituții: 6 luni 500 lei, 1 an 1000 lei.

Abonament de sprijin: 2000 lei în străinătate dublu.